

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 27 kwietnia 2021 r.

skargi A. K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w S.

z dnia 7 marca 2018 r., sygn. akt II Ca (...)

wydanego w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej

przy ul. (...) w S.

przeciwko A. K.

o zapłatę,

1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;

2) zasądza od A. K. na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w S. kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania wywołanego skargą;

3) przyznaje radcy prawnemu M. K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w S. kwotę 1.200 (tysiąc dwieście) zł powiększoną o podatek od towarów i usług we właściwej stawce, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu.

UZASADNIENIE

A. K., pozwana w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w S. o zapłatę, wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w S. z 7 marca 2018 r., którym Sąd ten oddalił jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego w S. z 15 lutego 2017 r., zasądzającego od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.464 zł z odsetkami ustawowymi od 10 czerwca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i dalej z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. oraz stosownie rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Pozwana zarzuciła, że do wydania zaskarżonego przez nią wyroku doszło z naruszeniem przepisów prawa materialnego, to jest: art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 1, art. 14 ust. 1 oraz 15 ust. 1, a także art. 18 ust. 1 i 2a oraz art. 40 ust. 2 ustawy z 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 737; dalej - u.w.l.) przez ich niewłaściwe zastosowanie oraz art. 5 k.c. przez jego niezastosowanie. Powyższe naruszenia doprowadziły do niezgodności zaskarżonego wyroku z prawem, to jest z art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 1, art. 14 ust. 1 oraz 15 ust. 1 u.w.l. w związku z art. 5 k.c., gdyż powództwo w sprawie powinno być oddalone.

Skarżąca oświadczyła, że uchylenie lub zmiana wyroku nie może nastąpić przy wykorzystaniu innych dostępnych jej środków prawnych, a szkoda, którą poniosła w związku z wydaniem tego wyroku wyniosła łącznie 14.005,27 zł i obejmuje należność główną w kwocie 10.464,53 zł oraz odsetki ustawowe od 10 czerwca 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od 1 stycznia 2006 r. w kwocie 3.070,55 zł. Wydanie zaskarżanego wyroku wyrządziło jej też krzywdę przez naruszenie dobra osobistego jakim jest dobre imię, gdyż prowadzi do postrzegania pozwanej jako osoby nieuczciwej, która nie płaci swoich zobowiązań.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest lokowana w grupie środków prawnych o charakterze nadzwyczajnym z tej przyczyny, że dotyczy orzeczenia o charakterze prawomocnym. Stanowi ona

środek szczególnego rodzaju, gdyż przez jej wniesienie i uwzględnienie strona nie uzyskuje możliwości zmiany orzeczenia czy choćby jego wyeliminowania z obrotu prawnego, lecz jedynie prejudykat, który pozwoli jej realizować odpowiedzialność odszkodowawczą, jeżeli wydanie orzeczenia spowodowało u niej szkodę, a orzeczenie okazało się bezprawne. Z tej przyczyny skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie można traktować jak alternatywy dla apelacji, skargi o wznowienie postępowania czy choćby skargi kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że dla objaśnienia znaczenia pojęcia „niezgodność z prawem” prawomocnego orzeczenia w rozumieniu art. 424¹-424¹² k.p.c. należy odwołać się do celu wprowadzenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do systemu prawnego, do sposobu skonstruowania tej instytucji w obowiązujących przepisach oraz do istoty i sensu odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Wyrok niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., to taki wyrok, który jest niewątpliwie sprzeczny z przepisami niepodlegającymi różnej wykładni, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo będący efektem niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Traktowanie jako niezgodnego z prawem każdego wyroku sądu ocenionego przez którąś ze stron jako wadliwy niosłoby zagrożenie dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, a co więcej - także dla swobody sądu w ocenie dowodów i stosowaniu prawa (por. m.in. wyrok SN z 5 września 2008 r., I CNP 27/08, „Palestra” 2008, nr 11-12, s. 310; postanowienie SN z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 niepubl.; wyrok SN z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; postanowienie SN z 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-23, poz. 323; wyrok SN z 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351).

Podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku nie mogą być przy tym zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424⁴ zdanie drugie k.p.c.), co w praktyce oznacza, że Sąd Najwyższy przy jej rozpoznawaniu, tak samo jak w postępowaniu kasacyjnym,

rozważa zarzuty naruszenia prawa materialnego w kontekście tej podstawy faktycznej, którą sądy *meriti* przytoczyły jako ustaloną w sprawie.

Zarzucając niezgodność z prawem wyroku z 7 marca 2018 r. pozwana przytoczyła treść art. 12 ust. 2 u.w.l., obligującego do pokrywania wydatków dotyczących nieruchomości wspólnej w proporcjach odpowiadających udziałom w niej, art. 13 ust. 1 u.w.l., nakładającego na właściciela obowiązek ponoszenia wydatków związanych z utrzymaniem jego lokalu oraz uczestniczenia w kosztach zarządu związanych z utrzymaniem nieruchomości wspólnej, art. 14 ust. 1 u.w.l. przykładowo wyliczającego składniki kosztów zarządu nieruchomością wspólną, w tym wynagrodzenie członków zarządu lub zarządcy oraz art. 15 ust. 1 u.w.l. przewidującego obowiązek wpłacania przez członków wspólnoty zaliczek na pokrycie kosztów zarządu w formie bieżących opłat, płatnych z góry do dnia 10 każdego miesiąca. Ma wprowadzić rację pozwana, że przepisy ustawy o własności lokali nie narzucają rozwiązań co do wysokości i terminów wpłat zaliczek na fundusze, z których wspólnota powinna pokrywać zobowiązania wspólne, ale kwestie te pozostawione są członkom wspólnoty do uregulowania w formie uchwał, z uwzględnieniem specyfiki każdej wspólnoty oraz w taki sposób, by dokonujący bieżących rozliczeń administrator mógł te zobowiązania na bieżąco regulować, bez godzenia w interesy wierzycieli i popadania w opóźnienia wobec nich, prowadzące do konieczności zapłaty odsetek.

Ma także rację pozwana, że wspólnota mieszkaniowa stanowi jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c., ale nie sposób zgodzić się z jej stanowiskiem, jakoby „brak organów uprawnionych do działania za wspólnotę mieszkaniową powodował brak zobowiązania po stronie właścicieli do uiszczenia zaliczek w formie bieżących opłat”. Kwestie te są od siebie niezależne, gdyż korzystanie z nieruchomości wspólnej oczywiście generuje koszty, w których członek wspólnoty musi uczestniczyć. Brak organów uprawnionych do działania za wspólnotę kosztów tych nie znosi, tak samo jak nie znosi obowiązku ich zaliczkowania i ponoszenia w ostatecznie ustalonej wysokości, a jedynie prowadzi do problemów z obsługą wspólnych spraw wspólnoty i to nie tylko problemów po stronie jej członków, ale i po stronie wierzycieli. Prawo cywilne

zna wprowadzić instrumenty pozwalające te problemy rozwiązać, tyle że ich użycie jest zarazem czasochłonne i generujące dodatkowe wydatki.

Wbrew zarzutom skarżącej, Sąd Rejonowy weryfikował problem reprezentacji pozwanej w niniejszym postępowaniu, a badanie to przeprowadził w granicach twierdzeń, zarzutów i wniosków zgłoszonych przez obie strony. Pozwana nie powoływała się ani przed Sądem Rejonowym, ani przed Sądem Okręgowym na to, że do wyodrębnienia lokalu nr X doszło przed wejściem w życie ustawy o własności lokali, tj. przed 1 stycznia 1995 r., co miałoby mieć znaczenie dla odpowiedzi na pytanie, czy do zarządu Wspólnoty znajdował zastosowanie art. 40 ust. 2 u.w.l. Okoliczność ta nie jest zatem objęta ustaleniami stanowiącymi podstawę rozstrzygnięcia. Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika natomiast, że Wspólnota, do której należy pozwana, z uwagi na ilość samodzielnych lokali możliwych do wyodrębnienia w budynku, jest dużą wspólnotą. Wspólnota ta uchwałą z 20 czerwca 2003 r. nr (...) /2003 powierzyła zarząd (...) C. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

Uchwała nr [...] /2003 z 20 czerwca 2003 r. o powierzeniu zarządu Wspólnoty (...) C. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. została podjęta na podstawie art. 18 ust. 2a u.w.l., w przepisanej formie i jako niezaskarżona wywołuje skutki. Pozwana, nie kwestionując w toku postępowania twierdzenia powoda, że zalegała z opłatami na rzecz Wspólnoty za okres od 31 marca 2012 r. do 10 marca 2015 r., podała, że spłaciła zaległość za 2013 r., kiedy powodową Wspólnotą zarządzało jeszcze (...) C.. Spółka zarządzająca Wspólnotą na mocy uchwały nr (...) /2003, 8 listopada 2013 r. połączyła się z Towarzystwem Budownictwa Społecznego [...] Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S., a skutki tego połączenia zdeterminowane są przez art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h.

Instrumentem, przy wykorzystaniu którego pozwana może zwalczać zarówno wysokości żądanych od niej zaliczek na koszty utrzymania nieruchomości wspólnej, jak i poszczególne posunięcia zarządcy czy innego członka wspólnoty jest zaskarżenie uchwał podejmowanych w tej wspólnocie, nie zaś odmowa uczestniczenia w kosztach jej funkcjonowania. Zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki niezapłaconych należności na rzecz Wspólnoty, w której pozwana funkcjonuje nie stanowi zatem o oczywistym naruszeniu art. 5 k.c.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁹ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

jw